

HUSITĀ

Časopis Pražské diecéze ČČSH

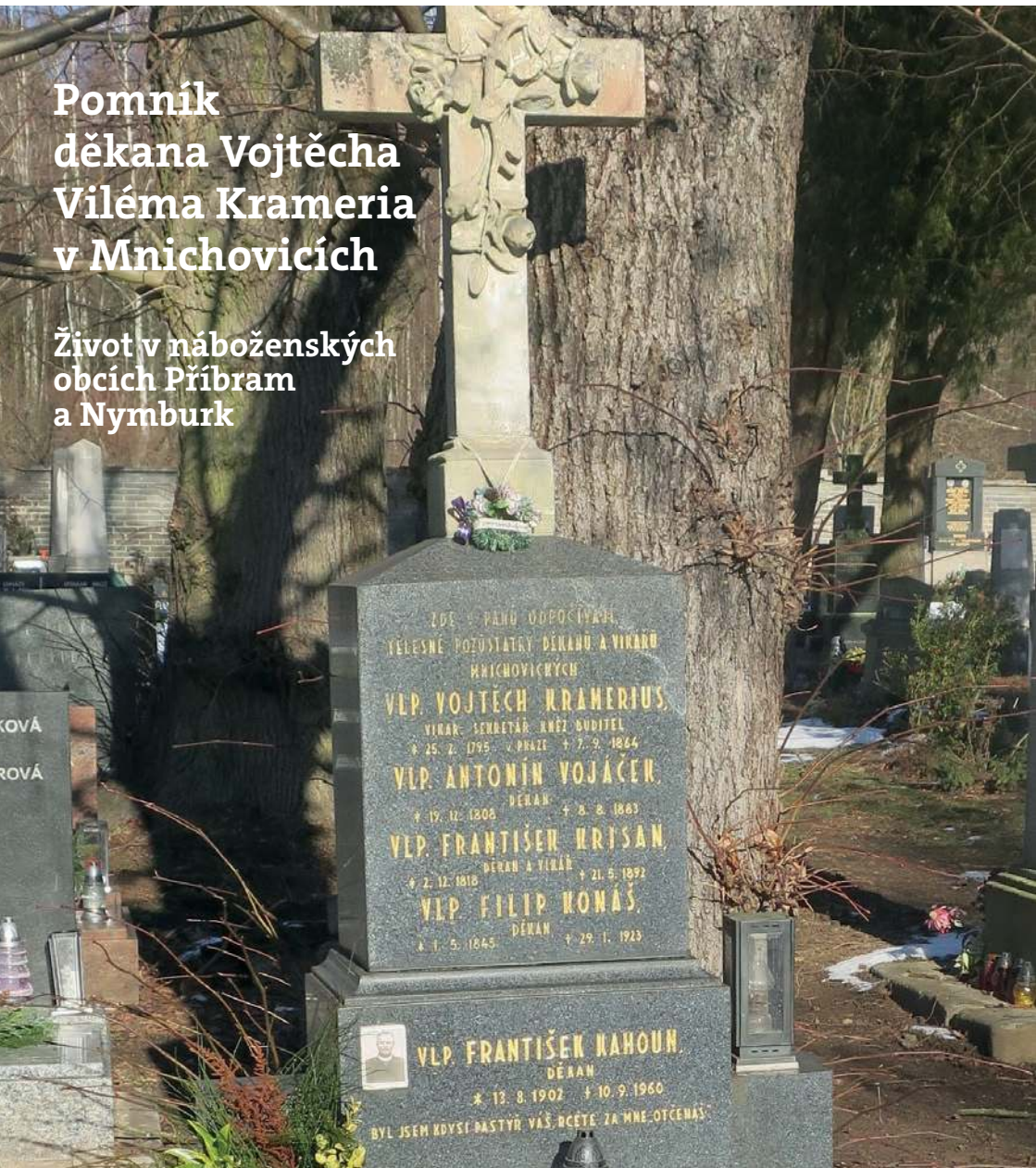
číslo 1/2021 | ročník XIX | únor 2021

01

Pomník děkana Vojtěcha Viléma Krameria v Mnichovicích

Život v náboženských
obcích Příbram
a Nymburk

ZDE V PAMĚŤ ODPŮCÍMŮ,
TELESNĚ POUZÍSTATÝ DĚKAN A VÍKAR
Mnichovických

VLP. VOJTĚCH KRAMERIUS

VÍKAR, SEKRETÁŘ, KNĚZ, BUDITEL

* 25. 2. 1795 - v PRAZE † 7. 9. 1844

VLP. ANTONÍN VOJÁČEK

DĚKAN

* 19. 12. 1806 † 8. 8. 1883

VLP. FRANTIŠEK KRISAN

DĚKAN A VÍKAR

* 2. 12. 1818 † 21. 5. 1892

VLP. FILIP KONÁŠ

DĚKAN

* 1. 5. 1845 † 29. 1. 1923

VLP. FRANTIŠEK KAHOUN

DĚKAN

* 13. 8. 1902 † 10. 9. 1960

BYL JSEM KDYSI PASTYŘ VÁŠ, BEČETE ZA MNE, OTCEMŠ?

Husita

vychází 6x ročně

Vydává

Pražská diecéze Církve československé husitské
ve spolupráci s Husitským centrem, o. p. s.,
ISSN 1214-4630
Tisk: Dobel, Lanškroun

Kontaktní adresa

Časopis Husita, Pražská diecéze ČČSH,
V Tišíně 3, 160 00 Praha 6
tel.: +420 777 759 652
e-mail: renata.veliskova@ccshpraha.cz
web: www.ccshpraha.cz/casopis-husita

Pověřená redaktorka a jazyková korektura

Renata Velišková

Grafické zpracování

Mgr. Simona Ullspergerová

Foto titulní strana

Jan Boček

Příspěvky do časopisu

Deadline pro zaslání příspěvků je vždy
do 25. každého lichého měsíce. Jedině tak může
být zajištěno včasné vydání časopisu a jeho
distribuce čtenářům. Děkujeme za pochopení,
R. Velišková, pověřená redaktorka

Spolupracovníci

Mgr. J. Bistranin, J. Boček, M. Brychová,
Prof. PhDr. L. Hejdaček, dr. h. c., RNDr. M. Hlasivco-
vá, PhDr. B. Koblíř, DiS., PhDr. J. Koblířová,
Mgr. Jan Kohout, Ph.D., J. Krulišová Šedivá,
Ing. M. Matoušková, I. Muzikářová,
PhDr. O. Nytrová, K. Salmonová, Š. Sedlecká, DiS.,
J. Skořepová, DiS., Ing. V. Strachota, E. Ševčíková,
Vašík, MUDr. B. Ždichynec

Distribuci a objednávky zajišťuje

ses. Miloslava Krejzarová,
tel.: +420 234 760 058, mobil: +420 777 759 654
Faktury a potvrzení přijetí plateb zajišťuje
ses. Mgr. Eva Mlezivová, tel.: +420 234 760 058
mobil: +420 737 212 687

Prodejní místa

Prodejna Blahoslav, Wuchterlova 5, Praha 6
Pražská diecéze ČČSH, V Tišíně 3, Praha 6
Husův institut teologických studií,
Roháčova 66, Praha 3

OBSAH

4–6

Tvoříme pro druhé
a tvoříme s láskou

7–9

Z pozůstalosti
bratra patriarchy

10–11

Ohlédnutí za
adventem v nym-
burském Husově
sboru

12–13

400. výročí bitvy
na Bílé hoře

14–15

Směrovka pomáhá

16–17

Modlitba
a rozhovor

18

Historie –
V. V. Kramerius

19–22

Opravdové
příběhy zvířat

23–26

Země
tisiců ostrovů

27

...Ach jo...

28

Proč chci být
členem ČČSH

29–31

Vzpomínky ma-
lostranské (14)

32

Básně doby
covidové

33

Olga Nytrová –
poezie

34–35

Tíha
rozhodnutí

strana
10

Milí čtenáři,

stejně tak, jako jsem se v minulém čísle našeho diecézního časopisu s vámi a uplynulým rokem loučila, tak nyní vás v novém roce srdečně zdravím.

Doufám, že jste si v rámci možností užili vánoční svátky a přelom roku, jste všichni zdraví a máte chuť, elán a motivaci do další práce. Já se rovněž snažím každý den začít pozitivně a samozřejmě s pokorou, nicméně směle vykročit a užívat si života jak nejlépe to jde. V minulých číslech jsem se vyvarovala zmínky na téma covid, neboť ho bylo všude natolik plno, že jsem nepovažovala za nutné a vhodné plnit s ním stránky časopisu. On nám však zabírá stále více místa v našich současných životech, že se před ním těžko schováme. Snažme se alespoň alternativně vynahradiť si činnosti, na které jsme byli zvyklí, abychom měli dny veselé, plnohodnotné a byli spokojeni, jak jen to jde. Tak například jídlo. Jíst musíme, s tím nic nenaděláme. Ale místo rychlého občerstvení u výdejních okének lze např. jednou za týden nakoupit balené potraviny, které by měly být od nákazy chráněné a doma si uvaříme dobrůtku podle svého „gusta“ (z italštiny gusto = chuť). Když si k tomu pěkně prostřeme, zapálíme svíčku a nalijeme skleničku dobrého vína, tak nakonec zjistíme, že žádnou restauraci nepotřebujeme a užijeme si krásný večer i v domácím prostředí. Například oslavu narozenin, svátku apod. Stejně tak místo cvičení ve „fitku“ se můžeme rozhybat i doma. Možností je mnoho, např. jízda na rotopedu, skákání přes švihadlo nebo při oblíbené muzice taneční kreace. Jen pozor na sousedy pod námi, ne všichni mají pochopení. A kultura? Jsou TV programy, na kterých naladíme koncerty, nahraná on-line divadelní představení, kvalitní filmy, které nám nahradí alespoň částečně deficit v kulturním vyžití, sportovní stanice a další. Z programů Art, ČT2 nebo Sport si jistě vybere každý. Také některá muzea nabízejí on-line prohlídky svých expozic a výstav. A sociální kontakty? Dnes našťastí existují možnosti, jak se vidět např. na skypu, u toho si popovídat, prodiskutovat vše potřebné, a to vše bez nebezpečí nákazy. Tak nebudme smutní, podráždění a nervózní, berme situaci vážně a zodpovědně, ale nenechme si vzít to co máme rádi a snažme se život si pestřit a užívat i tak. Když k tomu přidáme každodenní modlitbu k našemu Pánu, tak nám jistě Bůh pomůže zvládat vše spokojeně a s nadhledem tak, abychom si v čase, kdy vše bude již za námi, mohli zpětně říct, že jsme tuto část života nepromarnili a hlavně si uvědomme, že je velká pravda na rčení „všechno zlé je pro něco dobré“.

Tak vám všem přeji, ať to zvládáte
bez větších následků, ať jste zdraví nejen
na těle, ale i na duši ☺.

Renata Velišková
pověřená
redaktorka

Renata Velišková

NENECHTE SI UJÍT

Výstava Sluneční králové prodloužena do 6. června

Vedení Národního muzea se povedlo vyjednat prodloužení světové výstavy *Sluneční králové*. Jakmile to epidemická situace dovolí, budou moci návštěvníci obdivovat artefakty nevyčísitelné hodnoty až do začátku června 2021. Jedinečnost výstavy, jejíž pojistná hodnota je 1 miliarda korun, podtrhuje fakt, že ještě nikdy nebylo z Egypta do zahraničí zapůjčeno takové množství významných artefaktů jako právě na výstavu *Sluneční králové*.

„Kdo jde za spravedlností a milosrdenstvím, najde život,
spravedlnost a slávu.“

Biblická kniha Přísloví 21, 21

Tvoříme pro druhé a tvoříme s láskou

Od roku 2016 se pravidelně schází na farním úřadě ČČSH v Příbrami na Březových Horách skupina senierek. Pletou a háčkují např. pro tzv. Nedoklubko, neziskovou organizaci podporující předčasně narozené děti a jejich rodiny. Radost přináší čepičky, bačkůrky, zavinovačky, textilní hračky, např. chobotničky navozující dětem v inkubátoru pocit bezpečí.

Bylo zhotoveno již mnoho pletených čtverců pro výrobu dek pro potřebné (miminka, lidi v domově seniorů, dlouhodobě ležící v nemocnici, pro bezdomovce apod.), obvazů pro nemocné lepru zprostředkovaně předáváme místní charitě. Některé výrobky jsou věnovány na akci "Burza pro onkoláčky". Dlouhodobá spolupráce se spolkem maminek Babíkov, který rozděljuje ručně vytvořené výrobky tam, kde je to potřeba, např. do nemocnice v Podolí, na neonatologické oddělení jsou předávány háčkové chobotničky pro děti v inkubátorech. Háčková srdíčka přinesla již také mnoho radosti pro obyvatele domů seniorů.

Šité hračky putovaly do kojeneckého ústavu v Plzni, právě tak jako i ponožičky. Pro miminka byly vytvořeny žilnykové dečky. V rámci pravidelných workshopů konaných na farním úřadě ČČSH Příbram – Březové Hory dle předem daného ročního programu se seznamujeme i s dalšími kreativními pracemi, např. zdobíme perníčky, vytváříme různé vánoční a velikonoční dekorace a ozdoby z korálků, pleteme z papíru, zabýváme se drátkováním, zdobíme předměty technikou decoupage, zdobíme kraslice.

O velikonočních pravidelně pořádáme spolu s náboženskou obcí ČČSH Příbram – Březové Hory sederovou večeri s duchovní tematikou, ukázkou židovských tanců a děkovnými modlitbami. Během pravidelných setkávání absolvujeme také různé vzdělávací akce spojené s besedou, např. o včelách, o růžích, o divokých léčivých bylinách a jejich využití v kuchyni (vždy s ukázkou), aj. Každým rokem se v průběhu léta setkáváme na zahradní slavnosti u některé z čle-

nek, kde probíhá ochutnávka pokrmů různých zemí, žertovná tombola, burza oblečení pro potřebné a společné zpívání při harmonice.

Svou činnost prezentujeme na různých výstavách, např. v Domě Natura a v Senior Pointu v Příbrami, v knihovně na Dobříši, kde jsme prezentovali nejen svou práci, ale uspořádali jsme i tematické výstavy. Co naše babičky uměly a Tvoříme z papíru. Ve sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra ČČSH v Příbrami na Březových Horách jsme již dvakrát uspořádali prodejní výstavku různých druhů rukodělných výrobků, za získané prostředky byl nakoupen nový materiál pro další činnost.

Jednotlivé workshopy na farním úřadě jsou lektorsky vedeny. Např.

lektorka paní Krechová vytvořila mimo dárkových krabiček z kalendářů, drátěných květin z korkových zátek s přírodními ozdobami i překrásnou pětiobrázkovou křížovou cestu ze sušených květin, která zdobila sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra o Velikonocích. Rádi bychom tyto obrázky chtěli převést do tiskové podoby ve formě pohlednic jako přání k Velikonocům. Paní Krechová do kostela věnuje pokaždé krásný adventní věnec a s ostatními členkami zdobí faru mnohými příležitostnými dekoracemi, vázajícími se k určitému liturgickému období. Upečené a nazdobené perníčky se symbolikou kostela a andělů jsou rozdávány při vánočních bohoslužbách.

Vzhledem k aktuální trvající složité koronavirové situaci vyplynula potřeba poděkování těm, kteří odevzdávají všechny své síly pro pomoc nám bližním. Při setkání před vánočním obdobím jsme se společně rozhodli poděkovat příbramské nemocnici, lékařům a zdravotnickému personálu. Zorganizovali jsme dobročinnou sbírku pečeného vánočního cukroví, rukodělných výrobků (srdíčka, andělé). Paní Eva Jarolímková zajistila těsto na vanilkové rohlíčky, které si členky workshopů a náboženské obce rozebraly a upekly doma. Paní Krechová z papíru upletený velký věnec ozdobila závěsnými srdíčky, jména na nich prezentovala účast všech, kteří se na přípravě podíleli. 55 balíčků pečeného cukroví, které jsme na faře připravili, bylo předáno po domluvě s panem ředitelem nemocnice MUDr. Stanislavem Holobradou s děkovným přáním k Vánocům všem zaměstnancům interního oddělení Covid – 19.

Cílem naší činnosti je nejen tvořivá a přínosná práce, ale také vzájemné setkávání lidí společných zájmů, snažit se být užiteční, přinášet radost sobě navzájem, ale především potřebným

lidem. Naše tvořivá práce tak přispívá těm, kteří mnohdy trpí materiálním nedostatkem. Zároveň workshopy působí pozitivně na duši a ducha lidí, kteří se zde společně setkávají, tráví čas, mohou se navzájem potěšit a také zapřemýšlet nad duchovní rovinnou našich životů.

Přes počáteční nejistotu při nabídce pravidelných workshopů na farním úřadě Příbram, organizované paní Irenou Muzikářovou, se brzy staly pravidelnou součástí života na faře. Farářka Jana Skořepová a kazatelka Štěpánka Sedlecká podporují tuto činnost, propůjčují prostory fary a zahrady, aktivně se účastní kreativního programu a vzájemně zajišťují příjemné občerstvení. Finanční podporu Pražské diecéze, kterou jsme každoročně obdrželi, vyúčtováváme s poděkováním za další možnost dokoupení materiálů potřebných pro práci workshopů a zajištění odborných lektorek.

Přesvědčili jsme se, že čas investovaný do této volnočasové aktivity je všem prospěšný nejen z hlediska emocionální pohody, ale vytváříme tak i sociální společenskou hodnotu a prostor, kdy dávat znamená víc než dostávat. Tato doba koronavirové epidemie, trvající téměř rok, nás omezila v aktivním setkávání. Ale přesto jsou rukodělné výrobky nadále vytvářené doma neustále shromažďované a předávané potřebným.

I v tomto nadcházejícím čase máme v plánu mnoho nápadů, jak rozšířit naši kreativní činnost. Velmi se těšíme, až se budeme moci opět setkávat a předávat společně jedna druhé své obdarování a vzájemnou radost.

*N.O. Příbram – Březové Hory
Jana Skořepová – farářka CČSH N.O.
Irena Muzikářová –
organizátorka workshopů
Štěpánka Sedlecká – kazatelka CČSH*

Z pozůstalosti bratra patriarchy

Josef Špak (1929-2016), šestý patriarcha CČSH (1994–2001), pořídil kolekci textů o významných osobnostech doby husitské. Přetiskujeme s laskavým svolením autora PhDr. Jana Škody.

Jan Želivský

Historicky plně doložené jsou pouze poslední tři roky jeho života 1419–1422. O tom, co bylo předtím, se můžeme jen dohadovat. Narodil se v poslední čtvrtině 14. století, možná v Humpolci (což víme jen z titulu jedné, dnes ztracené, knihy, zachyceného ale až v polovině 16. stol.), a vzdělání a kněžské svěcení nejspíše získal v blízkém premonstrátském klášteře v Želivi. To ovšem zase vyplývá jen z jeho jména, ověřit si to v písemných záznamech nemůžeme, jelikož klášter byl dvakrát za sebou (1420 a 1424) vypálen a důkladně vypleněn husitskými vojsky. Že by byl farářem v Jiřicích a přišel tam do kontaktu s učením valdenských, je jen nepodložená fikce. Nevíme ani, proč z kláštera odešel. V Praze je jeho působení poprvé doloženo v únoru 1419, je však pravděpodobné, že přijít sem musel již na podzim předchozího roku. Universita ho nelákala, mezi posluchači jej nenalzáme. Namísto toho začíná ihned kázat, nejprve u sv. Štěpána na Novém Městě a po nuceném navrácení většiny pražských kostelů katolíkům 25. 2. 1419 byl přeložen do nedokončeného chrámu Panny Marie Sněžné, dosud náležejícího řádu obutých karmelitánů. Tento patřil – spolu se sv. Ambrožem na Novém Městě a sv. Benediktem na Starém Městě – mezi poslední tři kostely, v nichž přijímání pod obojí zůstalo tolerováno. Téměř všeobecný zákaz mu proto přivádí zástupy posluchačů, určitě více, než měl svého času Jan Hus, prostor pro ně je zde také několikrát větší než v Betlémské kapli. A kazatel ze Želiva jejich očekávání rozhodně nezkla-

me, jeho nejoblíbenějším tématem se stává biblické Zjevení sv. Jana neboli Apokalypsa, na jehož základě rozvíjí své chiliastické vize, tedy líčení rychle se blížícího konce světa, o němž byl (nejen on) skálopevně přesvědčen. Velkou část těchto kázání známe i dnes, druhá a třetí kniha postily jsou totiž jeho jediným dochovaným dílem.

Ale na rozdíl od Husa, Milíče i dalších předchůdců zakrátko s pouhým kázáním slova nevystačí a odhodlává se k přímé akci. 30. červenec zahájí ohnivým kázáním, načež se postaví do čela rozvášněných posluchačů a vede je ke sv. Štěpánu, odkud již katolický kněz Václav uprchl do Jihlavy. Vylamují vrata a na znovudobytém území Jan vykoná služby boží pod obojí způsobou. Ale dav se nerozchází a pokračuje k blízké Novoměstské radnici s cílem osvobodit své bratry, zadržené při demonstracích ve výroční den Husova upálení 6. 7. Následují notoricky známé události – z okna radni síně údajně vyleti kámen a za chvilku na oplátku letí proradní konšelé...

Slavná (a na rozdíl od reprízy po 200 letech i úspěšná) pražská defenestrace byla prvním z řady zásahů Jana Želivského do samosprávy pražských měst. Nutno však dodat, že z úřadu i oken vyhození radní nebyli demokraticky zvoleni, nýbrž dosazení králem Václavem IV. na nátlak bratra Zikmunda pod záminkou oněch masových výročních demonstrací 6. července. Na osiřelou radnici nyní zasedli čtyři prozatímní hejtmáni s rozsáhlými policejními pravomocemi (není jisté, zda byl Jan Želivský jedním z nich), avšak velmi

rychle byli skutečně zvoleni noví konšelé, a to na svou dobu nejdemokratičtějším způsobem, totiž tzv. velkou obcí, tedy na shromáždění všech plnoprávných měšťanů. A 2. srpna jejich volbu potvrdil král! (Není tedy pravda, že by ho – jak se občas traduje v populární literatuře – ranila mrtvice ihned po defenestraci.)

Po zbytek roku 1419 Jan opět hřímá k masám z kazatelny a ponouká je k útokům na bezbožné cíle. Největší kořistí se stává rozlehlý klášter kartuziánů Mariánská zahrada na dnešním Smíchově, téměř srovnaný se zemí 17.–19. 8., nezapomíná si ale zamést i na svém dvorku, v rájónu obou svěřených kostelů. Hned 20. 8. je zničen klášter karmelitánů u Panny Marie Sněžné, kolem sv. Štěpána sice žádné kláštery nejsou, hněv lidu ale 19. srpna dopadá na vyhlášené nevěstince, nakupené v dnešní Krakovské ulici. Janovy sympatie patří venkovským husitům, své místo ale vidí v Praze a Prahu proto neopustí, ani když v zimě 1419/1420 radikálové odcházejí do pěti vyvolených měst a zakládají Tábor.

Na jaře 1420 se ale k Praze blíží zavržený dědic trůnu, král německý a uherský Zikmund, v čele obrovské křížové výpravy. A byl to patrně Jan Želivský, kdo 3. 4. svolává společně shromáždění staroměstské a novoměstské obce, které přijímá usnesení, že společnými silami bude hájit kalich proti každému. Jan zároveň využívá svých konexí mezi tábory, kteří rychle přicházejí na pomoc. Avšak v samotném průběhu bojů se Jan Želivský úplně ztrácí! Rozhodně nebyl oním knězem, který v kritické fázi přivádí střelce na pomoc napadeným srubům na Vítkově. To je jen zbožné přání některých vykladačů dějin. Ten kněz totiž v naprosté většině pramenů žádné jméno nemá (pouze v jedné redakci Starých letopisů českých mu říkají Vít Úpický, což je ovšem

stejně osobnost absolutně neznámá). A kdyby to býval byl opravdu Jan Želivský, těžko by si to hlavní kronikář a očitý svědek Vavřinec z Březové nechal ujít (byť byl k Janovi maximálně kritický).

Pamětní deska na Staroměstském náměstí v Praze

Jan se znovu objevuje těsně před odchodem táboritů (22. 8.), když zorganizuje další radniční převrat, tentokrát na Starém Městě. Tamní městská rada byla sice bezesporu zvolená demokraticky, avšak v Janových očích měla zásadní chybu – nesouhlasila s tábory. Jak píše Vavřinec: „*Proto 18. dne srpna, tj. v neděli po Nanebevzetí Panny Marie, kněží na kazatelnách oznámili na naléhání některých z obce, aby se sešli téhož dne po obědě na radnici k projednání důležitých věcí, o kterých však nebylo starším obce nic známo. A když se tak stalo, vzal pan Jan, kazatel na Písku, s vůlí navedené obce konšelům pečeť Starého Města a odevzdal ji novému purkmistrovi a konšelům od něho a obce zvoleným.*“

Radikální staroměstská rada, dosazená pučem Jana Želivského, vydržela přesně čtvrt roku. 19. listopadu proběhla na Starém Městě nová volba, v níž zvítězili umírnění a radnice byla stoprocentně obměněna. Ze svých sousedů si ihned vzali příklad Novoměstští, tady ale z podfenestrační rady tři přežili – Jan Plzeňský, Beneš písař a Mařík soukeník. Jana přitom potkalo další ponížení – 5. srpna totiž tábo-

ři předložili pražanům memorandum s dvanácti body, z nichž devátý pravil „*aby (universitní) mistři byli zcela poddání právu božskému, aby své zápisy pořizovali podle vůle Boží a ukládali je na radnici, aby byly zkoumány podle zákona Božího*“. Tím by Želivský získal naprostou kontrolu nad univerzitou. Po odchodu táborů a změnách na radnicích je ale tento absurdní požadavek smeten se stolu, vždyť kde by zůstala autorita vysokého učení a akademické svobody, na nichž si tak zakládali mistři Hus i Jeroným? Roztrpčený Želivský se stahuje do ústraní, nezúčastní se ani slavného hádání u Zmrzlíků před Vánoci 1420. Na scénu se vrací až na jaře 1421, opět ve spolupráci se svými tábořskými bratry. Spojené pražsko-tábořské vojsko vytáhlo směrem na východ s cílem pacifikovat tamější odpůrce. Jan Želivský je jmenován jako *director exercitus*, tedy ředitel či spíše správce vojska. Smysl a účel této funkce, kterou později v Táboře zastával Prokop Holý neboli Veliký a ve vojsku sirotčím Prokop Malý neboli Prokůpek, dnes není přesně znám. Zdá se, že nebyl vrchním vojenským velitelem, jemuž by byli podřízeni hejtmani (to bylo dokonce výslovně zakázáno třetím pražským artikulem, zakazujícím světské panování kněží), nýbrž mu spíše příslušel hlavní ideový dozor, byl tedy něčím na způsob nechvalně známých politruků z doby nepříliš dávné. Drtivá síla spojených vojsk se neseťkává s vážnějším odporem a „nesmiřitelný Jan“ ukazuje svoji milostivou tvář. 24. dubna odpouští bez boje kapitulujícím kutnohorským měšťanům, kteří před rokem hostili krále Zikmunda a 200 příznivců kalicha naházeli do šachet. 10. května je mezi Prahou a Horou dojednáno usmíření a všichni společně zpívají "Tě Boha chválíme". O několik dnů později u Jaroměře klečí před Janem Čeněkem z Vartenberka, který zradil ve chvíli nejtěžší, když vydal Zikmundovi Pražský hrad. I jemu je odpuštěno

a jeho korouhev sňata z pranýře na Staroměstském náměstí (kam byla po jeho zradě pověšena). Do Prahy se Jan Želivský vrací jako triumfující vítěz.

Pomník Jana Želivského v Želivi, dílo Jaroslavy Lukešové

Na poli politickém ale již tak úspěšný není. Na sněmu konaném v Čáslavi 3.–7. června je sice spolu s Janem Příbramem jmenován duchovním rozhodčím, těžko však může souhlasit se složením dvacetičlenné zemské vlády, do níž se dostal nejen Čeněk z Vartenberka, ale dokonce i Oldřich z Rožmberka a Jindřich Berka z Dubé. Po návratu z Čáslavi proto přistupuje k obvyklému scénáři – 30. června zvoní zvony u Panny Marie Sněžné, davy novoměstských se dávají na pochod ke Staroměstské radnici, konšelé obou měst jsou sesazeni, vlády ve městě se provizorně ujímají čtyři hejtmani a 2. července je zvolena nová třicetičlenná rada, poprvé společná pro Staré i Nové Město. O dva dny později se schází svatoprokopská synoda a Jan je spolu s nám už známými Jakoubkem, Příbramem a Prokopem z Plzně ustanoven administrátorem duchovenstva.

Na dovršení svého vítězství se rozhoduje k novému velkolepému vojenskému tažení. Tentokrát míří na sever.

Jan Škoda,
Archiv hl. m. Prahy
Pokračování příště

Ohlédnutí za adventem v nymburském Husově sboru

Ačkoliv doba covidová neskončila se začátkem adventu 2020, přesto široká veřejnost, nejen z Nymburka, prožila 4. neděli adventní v Husově sboru. Na místo Náměstí Přemyslovců se adventní program přesunul do Husova sboru v Nymburce, odkud se vysílal on-line přes stránky města Nymburk, přes stánky Nymburského kulturního centra, přes Yutube (kde je také stále k dispozici: www.youtube.com/...) a přes sociální síť Facebook.

Během odpoledne a večera zazněly vánoční koledy a skladby v podání varhan, flétny a tří trubačů. Hudbu prokládaly vstupy řečníků. První z nich hovořil br. farář dr. Jan Kohout, a to o symbolice jednotlivých adventních svící a o nutnosti uchování naděje, zejména v této nesnadné době. Dále vystoupil s krátkým interview Otakar Brousek ml. („Tulda“), který pak dětem přečetl pohádku. Vystoupil i pan starosta Nymburka dr. Tomáš Mach a další místostarostové. S rozhovorem o Vánocích a blokem písní nejen pro děti, vystoupila známá herečka Petra Černocká („Saxána“) s manželem.

Byli jsme vděční Pánu, že i v této těžké době jsme mohli zprostředkovat živé poselství naděje tisícům diváků, které se šíří dál, byť už jen z archivů Youtube (kde má už také více než 1350 dalších shlédnutí a přibývají další.)

A tak nezbývá než vděčně vyznat: Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj mezi lidmi, neboť Bůh v nich má zalíbení. A toto zalíbení Boží v lidech je naděje pro každého člověka, a to nejen o Vánocích.

Mgr. Jan Kohout, Ph.D.

Moderátorka TV Nova M. Tomášková s Otakarem Brouskem

Pan starosta Ing. Tomáš Mach, Ph. D.

Petra Černocká s manželem

400. výročí bitvy na Bílé hoře

Dobrý den,

zhlédl jsem na ČT2 čtyři díly dokumentárního pořadu „*Bílá hora 1620–2020*“, a dovoluji si k nim zaslat několik poznámek. Především bych rád ocenil vystoupení mimopražských historiků, kteří, pokud to mohu posoudit, (zatím) zcela věcně a korektně k tématu přistupují.

Zcela jinak se mi jeví vystoupení prof. Jaroslava Čechury, prof. Jiřího Mikulce a doc. Marie Koldinské. V jejich případě jde o postoje evidentně stranické, což by mohlo být i přijatelné, kdyby z jejich vystoupení bylo jasné, že jde o jejich názory, ale že je možné a odůvodněné mít i pohled zcela jiný. Jejich vystoupení však vyznívá, jako jediný správný pohled odborníků, o němž se nediskutuje.

Prof. Jaroslav Čechura v barvitějším popisu „barbarského kalvínského zpusťování“ chrámu sv. Víta zcela nekriticky opakuje barokní katolická tvrzení, pro něž neexistuje žádný věrohodný historický podklad. Sám naznačuje to, co je nepochybné, že totiž u toho nikdo z katolíků nebyl ani přímo, ani v několika nejbližších dnech, nikdo neviděl protestantské šlechtice se sekyrkami, sekáči a pilami, nikdo neviděl ošatky ostatků ani Sculteta pálit je, o ozralých protestantských duchovních pustošících kostel ani nemluvě. Když už pan Čechura považoval za zábavné tyto pozdní katolické fabulace uvádět, bylo by bývalo solidní uvést, že existují i historické prameny, které věc podávají jinak. Pavel Skála ze Zhoře byl místně i časově této události blíže než kdokoli z tvůrců výše uvedeného podání. A ze zaujatosti jej lze podezí-

rat úplně stejně jako je. A jednoduše napsal, že obrazy a sochy byly snáty, „dražší a onačejší“ byly dobře schovány v komoře nad kostelem, jiné uloženy jinde (kostel sv. Vojtěcha) a něco si vyžádali Vilém z Lobkovic a Prokop Dvořecký, a to bylo dáno do jiných kostelů.

A zejména napsal: „*Po vítězství císařském, když se kapitola pražská jak kostela, tak jiných věcí svých ujala, všechno se tam pospolu našlo*“. I kanovníci potvrzují písemně 14. 1. 1620, že si některé obrazy a ostatky odvezli.

Kdyby Jaroslav Čechura více držel na uzdě svou zaujatou obrazotvornost, třeba by pak dál netvrdil ani takovou zhovadilost, že Fridrich Falcký zapomněl v Praze „*řád zlatého rouna, který získal od svého tchána, anglického krále*“!!

Podobně i Jiří Mikulec podává jako nezvratný historický fakt vyprávění o protestanty zhanobeném obrázku Klanění tří králů, ačkoli pro to není žádný věrohodný historický doklad, stejně jako pro celý příběh Dominika a Jesu Maria. Je zcela zřejmé, že se jedná eufemisticky řečeno o „*barokní legendu*“, stejnou jako desítky dalších, o údajně zhanobených obrazech a sochách, které plakaly, krvácely, hrozivě se tvářily, trestaly nepřátele nemocemi a smrtí, či je postihovaly mlhou a tmou, atd. atd. Ani osobně psychologizující výklad Oliviera Chaline na této věci nic nemění. Pana prof. Mikulce aspoň šlechtí věta, v níž říká, že „*snad trošku vyvstává možnost*“, že by tomu s tím Dominikem tak mohlo být. „*Snad trošku*“ je pro kritickou historickou práci přece jen trochu málo.

Potřebovala-li paní Koldinská opakovat Pekařův výrok, že na Bílé hoře zvítězila pokročilejší románsko-katolická kultura nad německo-protestantskou, pak je třeba konstatovat, že nazýváme-li hnutí vzešlá z reformace „*protestantskými*“, pak nebyla německá, ale také švýcarská, francouzská, skotská, anglická atd. A taky zcela česká, vzešlá z české reformace.

A pokud jde o kulturní vyspělost – ať si paní Koldinská projde filosofické, ekonomické a přírodovědecké spisy

vzniklé v 17. a 18. století v protestantských zemích Anglii, Skotsku, Nizozemí i v Německu a srovná to s tím, co se vydávalo v českých zemích. A také ať si vzpomene, co psali angličtí cestovatelé o ubohé zaostalosti pověřčivých lidí v Čechách a na Moravě. Takže opravdu pokročilejší kultura zvítězila?!

S pozdravem
Mgr. Jan Bistranin,
předseda Sdružení Exulant, z. s.

Dopis adresovaný České televizi a divácké radě České televize

Občanské sdružení Exulant je křesťanské ekumenické společenství založené v roce 1995, které sdružuje potomky českých exulantů pro víru a všechny občany, kteří se zajímají o bolestné dějiny českých evangeliků. Považuje za svůj přední úkol uchovat památku na odvahu a hrdinství tisíců prostých lidí, kteří vyjádřili svůj vzdor proti násilí a nesvobodě. Sdružení pořádá ve spolupráci s dalšími subjekty celosvětová setkání a konference potomků pobělohorských exulantů, udržuje kontakty s potomky českých exulantů žijících na různých místech v zahraničí, koná zájezdy do míst, kde exulanti žili nebo žijí. Kromě těchto aktivit je jeho cílem i archivní, historická a vydavatelská činnost spojená s pobělohorskou evangelickou emigrací, životem v exilu a návratem do původní vlasti.

(Zdroj: <http://exulant.evangelnet.cz/?q=node/4>)

Směrovka pomáhá

Žijeme to ve zvláštní době. Pochybujeme, že kdokoliv z nás si ve stejný čas před rokem dovedl představit, co je před námi, co zažijeme, co budeme muset překonat a co také, zcela jistě, nakonec společně zvládneme. Ať už prožíváme jakoukoliv pohromu, osobní či společenskou, vždy dopadá nejcitelněji na ty nejzranitelnější. V současné covidové době zejména na seniory či dlouhodobě hospitalizované, kteří zůstali sami bez osobního kontaktu se svými nejbližšími. Dopady této epidemie ale cítíme všichni. Nová pravidla a nařízení, se kterými se musíme my pedagogové, rodiče i naše děti popasovat, nám ale nebráním v tom, abychom nezůstali lhostejní k těm, kteří naši pomoc potřebují. ZŠ a MŠ Směrovka každý

rok pomáhá. Letos jsme se zapojili hned do několika projektů. Děti ze 3. a 4. ročníku přišly samy s vlastní charitativní iniciativou. Vyřadily doma hračky, se kterými si už nehrají, a odnesly je do **hostivického Klokánku**. Stejní žáci se poté zapojili do projektu **Čtení pomáhá**, kde za každou přečtenou knihu a vyplněný test bude posláno symbolických 50 Kč na jimi zvolenou charitu. Žáci první a druhé třídy si vzpomněli na **babičky, dědečky a zaměstnance Zelené lípy**. Vánoční přání a perníčky jim snad vykouzlily úsměv na tváři. I děti z přípravné třídy se učily, že Vánoce nejsou jen dárky a cukroví, ale také možnost projevit lásku a soukromost lidem kolem nás. Rozhodly se vyrobit vánoční přání pro klienty **Domova pro osoby se zdravotním**

postížením Sulická. Celá Směrovka pak byla zapojena do projektu Českého rozhlasu **Ježíškova vnoučata**.

Na závěr bych velice ráda poděkovala pedagogům za organizaci, rodičům za jejich příspěvky a zejména dětem za jejich smysl pro to, co je správné. A naše děti opět prokázaly, že mají srdce na správném místě!

Malvína Brychová

MODLITBA ZA UKONČENÍ EPIDEMIE

Všemohoucí a věčný Bože,
děkujeme Ti za Tvoji velkou lásku k nám, za Tvoji nekonečnou moudrost,
i za Tvoji nekonečnou trpělivost, jakou máš s námi, hříšnými lidmi.

Obracíme se na Tebe s prosbou za všechny lid této planety, za všechna města,
za všechny národy, za celý svět.

Prosíme Tě, Pane, odpusť nám, jelikož jsme se provinili, nectíme Tvá slova,
na Tvá přikázání zapomínáme, a Tvé oběti na kříži si nevážíme.

Odpusť nám, nejen věřícím křesťanům, ale i všem lidem na celém světě to,
že Ti málo důvěřujeme a že Tvoje evangelium nešíříme tak, jak bychom měli.

Odpusť nám, že neustále hřešíme, a pomalu si na své hříchy zvykáme,
stávají se nám každodenní realitou.

Odpusť prosím, že si ve svých myšlenkách své hříchy omlouváme,
a pokoušíme tak Tebe, našeho Boha, do jehož blízkosti se nic hříšného nedostane.

Pane Ježíši, obracíme se na Tebe s naléhavou prosbou o pomoc.
Světlem se šíří nemoc, která ochromuje celý svět a zastavuje nás v naší práci.
Bere nám životy našich blízkých.

Je úplně nová, a my si s ní nevíme rady.

Prosíme Tě, Pane, zastav toto neštěstí, které se již přiblížilo i k našim prahům.

Pane, Ty jsi náš nejvyšší lékař.

Ty umíš uzdravovat všechny choroby.

Prosíme Tě, dej, aby byl svět uzdraven,

aby se nákaza dále nešířila,

abychom si mohli všichni oddychnout a přestali jsme se bát.

Drahý pane, Ty věčná moudrosti, dej, aby si vlády a země počínaly rozumně,

aby jim šlo především o dobro svých obyvatel.

Ty, Pane, jsi nám dal moudrost.

Dej, aby se lidé chovali moudře, zodpovědně, aby se nebáli, aby nešířili zbytečný
strach, ale aby ve svém konání mysleli nejen na sebe, ale i na své bližní.

Dej, abychom uměli obzvláště v této neutěšené době pomáhat,
abychom byli ohleduplní a disciplinovaní.

Prosíme Tě, Pane, stůj při nás a pomoz nám zvládnout tuto zkoušku.

Milý Pane, prosíme Tě, buď naším ochráncem, přítelem, pomocníkem a spasitelem.
Tvoji pomoc očekáváme a do Tvých rukou svěřujeme celý svět, který jsi stvořil k ob-
razu svému.

AMEN

Čtenářům časopisu Husita přinášíme rozhovor (vydaný v časopise Domova Clementas v Mlékovicích) a modlitbu ses. Jany Krulišové Šedivé, která pracuje druhým rokem v mlékovickém Domově Clementas jako sociální pracovnice. Zároveň ale v Kutné Hoře působí jako kazatelka Církve československé husitské. Zkušenosti, které nyní v době celosvětové pandemie zažívá, vepsala do modlitby za ukončení covidu. „Jejím poselstvím je posíla, víra, že nás Bůh nenechá padnout až na úplné dno a zastaví tu hrůzu, kterou nyní všichni prožíváme. Mnozí z nás přišli o své blízké, o práci, o jistotu, o klid a pokoj. Proto ta modlitba, která nás má všechny spojit a připomenout, že jsme tu teď jeden pro druhého víc než kdy před tím,“ shrnuje Jana Krulišová Šedivá.

Proč jste se rozhodla modlitbu sepsat?

Na vytvoření modlitby mě přivedla paní ředitelka Andrea Faltysová, ale hrubý náčrt jsem měla již připravený na nedělní pobožnost, kterou v textech rozesílám věřícím naší náboženské obce v Kutné Hoře jako kazatelka Církve československé husitské, jelikož se nyní z důvodu pandemie nemůžeme osobně scházet v synagoze. Čerpala jsem i z jednotlivých modliteb ostatních farářů z jiných církví. V Kutné Hoře tvoříme s ostatními faráři z církve evangelické, římskokatolické a křesťanského společenství velmi hezkou ekumenu, scházíme se jedenkrát za měsíc.

Inspirací byl samozřejmě covid. Ještě něco dalšího?

Inspirace byla jedna jediná a prolíná se celou modlitbou. Pandemie, která zasáhla celý svět a udeřila ve druhé, mnohem silnější vlně. Sama vnímám všudypřítomný strach a smutek lidí nad tím, co nás potkalo, a stesky, že už nikdy nebude nic jako dřív. Ale možná, že je dobře, že už nebude nikdy nic jako před pandemií. Měli jsme na sebe jako lidi, rodiny, rodiče, partneři, přátelé čím dál méně času. Vytrácela se pospolitost a radost ze společného setkávání, tato velmi, velmi smutná zkušenost nás možná vrátí zpátky...

Co je poselstvím modlitby?

Poselstvím má být posíla, víra, že nás Bůh nenechá padnout až na úplné dno a zastaví tu hrůzu, kterou nyní všich-

ni prožíváme. Mnozí z nás přišli o své blízké, o práci, o jistotu, o klid a pokoj. Proto ta modlitba, která nás má všechny spojit a připomenout, že jsme tu teď jeden pro druhého víc, než kdy předtím. Vnímám to nyní jako sociální pracovník v domově pro seniory mnohem intenzivněji. Křehkost života, potřebu pomáhat a být k dispozici těm, kteří již nemají sílu se sami o sebe postarat. Nyní jsem si prošla zkušeností jako pracovník v přímé péči, a chtěla bych všem pracovníkům, jak ošetřovatelům, tak zdravotníkům, vyjádřit hlubokou úctu a obdiv za jejich každodenní nesmírně náročnou práci jak po fyzické, tak po psychické stránce.

Kolik takových modliteb jste předtím napsala?

Na každé nedělní kázání jsem si vždy připravovala a připravuji krátké, přímluvné modlitby v rámci naší náboženské obce.

Vojtěch Vilém Kramerius

Vojtěch Vilém Kramerius (1795–1864) nebyl jen děkanem římskokatolické církve v Mnichovicích, ale byl i buditelem a českým vlastencem. Pocházel ze slavné vlastenecké rodiny, a tak je dobré si připomenout i jeho rodiče a bratra.

Otcem Vojtěcha byl Václav Matěj Kramerius (1753–1808) český spisovatel, nakladatel, dramatik, žurnalista a zakladatel novodobé české žurnalistiky. Jeho manželkou byla dcera Johana Ferdinanda Schönfelda, který vydával Schönfeldské císařsko-královské noviny. Václav Matěj Kramerius se narodil v Klatovech, kde vystudoval jezuitské gymnázium, a poté odešel do Prahy studovat na Karlo-Ferdinandovu univerzitu filosofii. V roce 1789 si založil vlastní Krameriovy c.k. vlastenecké noviny a změnil si svoje druhé jméno Valentín na vlastenecké Václav. Své příjmení psal většinou podle bratrského pravopisu Kraméryus. Po úpadku novin vlivem censury a nepříznivé hospodářské situace předčasně zemřel v chudobinci v Praze na Karlově. Je pohřben na hřbitově v Praze na Olšanech. K vlastenectví vychoval i své syny. Starší syn Václav Radomil Kramerius (1792 – 1861) převzal po otci nakladatelství, které však za určitý čas přišlo do úpadku. Také Václav si změnil své druhé jméno Richard na vlastenecké Radomil a měl po otci i literární nadání. Psal povídky, novely i cestopisy, překládal z němčiny, angličtiny, ruštiny a francouzštiny. Zemřel v roce 1861 v chudobinci na Karlově jako jeho otec. Je pohřben na hřbitově v Praze na Olšanech. Po tom co jsme se seznámili s rodinou, můžeme se věnovat i Vojtěchovi Vilémovi Krameriovi. Také Vojtěch zdědil po otci nejen vlastenectví, ale i lásku k literatuře. Po studiu teologie se stal knězem a v roce 1837 i děkanem v Mnichovicích a byl nejvýznamnějším duchovním této farnosti. Je u něho příznačné, že po příchodu do Mnichovic založil na faře knihovnu a také farní kroniku, do které od roku 1833 psal pouze český. Pečlivě zapisoval všechno dění ve farnosti, a tak ještě po mnoha letech je nám tato kronika studnicí vědomos-

ti. Kromě literární činnosti se věnoval především oblasti duchovní a z jeho popudu bylo vystavěno v Mnichovicích a v okolí několik drobných sakrálních staveb. Jedná se především o Boží muka, která jsou v osadě na Božkově (1856) v obci Strančice (1856), v Mnichovicích na mostě přes říčku Mnichovku (1857), na kraji Mnichovic na křižovatce, která vede k Myšlínu a ke Struhařovu (1861) a ve Struhařově (1863). Největším přínosem děkana Vojtěcha bylo postavení nové školy v Mnichovicích. Stará škola hrozila zřícením, a proto děkan pozval do školy krajského hejtmana z Kouřimi. Ten po prohlídce školy nařídil komorní hrádeckému zástupci patrona, aby z důvodu havarijního stavu, se hned na jaře v roce 1840 začala stavět nová škola. Komorní Hrádek přesto se stavbou nezačal – chyběly peníze. *Poznámka: Mnichovice byly panstvím Komorní Hrádek.* Děkan proto nelenil a dožadoval se stavby školy různými peticemi nejen u úřadů, ale i u vlivných lidí. Pochopitelně si s tím nadělal zlou krev, ale nakonec se přece jenom ty stížnosti a trpělivost vyplatily. V lednu 1858 bylo rozhodnuto o postavení nové školy a v říjnu 1860 byl položen základní kámen. Stavba byla dokončena až v září 1861 a škola se otevřela za hlaholu zvonů, střelby z hmoždířů a za velké slávy. Bohužel se podařilo postavit pouze obecnou školu a měšťanka vznikla v Mnichovicích až v roce 1922. Tato škola po několika velkých opravách slouží stále svému účelu. Na tuto „starou“ školu, jak se jí říkávalo, mám i osobní vzpomínky, protože jsem tam chodil do 6. třídy. Nebylo tam zavedeno elektrické zvonění, a tak paní školnice zvonila začátek a konec hodiny krásným mosazným zvonečkem a řídila se časem na kostelních hodinách. Děkan Vojtěch Vilém Kramerius zemřel 7. září 1864 a je pohřben na hřbitově v Mnichovicích. *Zpracoval: J. Božek*

„Zvířata člověka provázejí po celý život,“

vypráví filosof Ladislav Hejdánek

Naši rodině dělaly společníky téměř neustále především kočky. První jsem si dovezl z lesní brigády na Kvildě tři roky po druhé světové válce. Černý kocourek, Titík, k nám přilnul a rychle si vytvořil své vlastní rituály. U nás doma se nechodilo spát najednou, ale na etapy, jak kdo chtěl. Titík to vystihl a vždycky když spatřil, jak někdo míří do ložnice, pustil se za ním. Bleskurychle ke spáči vklouzl do postele, a to tak, že od nohou. Protáhl se pod jeho peřinou, vystrčil hlavu až někde u krku a položil mu čumáček na rameno. Když dotyčný člen rodiny usnul, kocourek zase vylezl a čekal, až přijde někdo další, aby spočinul v náruči Morfeově. Očekával přitulení a pohlazení, laskavý hlas, měl zájem o člověka, dokud byl vzhůru. Spáči už naši šelmičku tak nebavili, byli v limbu a kocourka řádně neobdivovali. Titík si chtěl vychutnat kontakt. Když matka byla nějaký čas nemocná a polehávala, ležel u ní kocour dlouhé hodiny i přes den, pokud ovšem nespala.

Takové zvyky mají některé kočky, každá projevuje svou osobnost i osobitost. Titík si například našel další, u těchto kočkovitých šelmiček dosti neobvyklou zálibu. Navykl si vlézt

do vany, když jsem se koupal. Zůstal ve vodě, i když jsem už vyšel ven, abych se osušil, a strašně se mu to líbilo. Chodil si tam ve vodě jako král, s bradou hrdě vztyčenou, nikým ne-

rušen. Lázeň však musela být dostatečně teplá, otužování kocour zásadně odmítal. Když konečně vystoupil na břeh, přesně řečeno na okraj vany, utřeli jsme ho do ručnicku a zabalili do deky, aby nenastydl. Uložili jsme pak znaveného plavce ke kamnům, kde se spokojeně vyhříval. Nikdo si ovšem v tu chvíli nesměl jít lehnout do postele, protože se k němu drahý Titínek okamžitě přesunul, mokrý nemokrý a chtěl se přitulit podle rituálu číslo jedna.

Příští rok se zase jelo na letní brigádu, do Jeseníků, později se z toho stala dlouhá tradice. S přáteli, Janem Šimsou a s Tatjánou Klimentěvovou, jsme se vydali připravit ubytování pro ostatní brigádníky do tamní vyklizené německé vesnice, kde žila jen jedna stará paní, Frau Winter, se svou kravkou. Bylo to v roce 1949, domy byly vykradené a už trochu zchátralé. Když jsme přijížděli, dost přešlo a Titínek zmokl. Ubytovali jsme se v bývalé škole, rychle jsme zařídili nejnutnější a chystali se něco pojíst. Zapomněl jsem v tom shonu hned dát kocourovi něco žrát, ani nebyl čas ho sušit. Hrdý kočičí společník se asi urazil, vydal se ven za potravou sám a volnost se mu zalíbila. Nějaký čas jsme ho ještě vidali, objevoval se, ale nenechal se chytit, ani nepřišel na zavolání. Nakonec Titíka nějaký lesník zastřelil, protože se kocour naučil běhat po lese. Bylo to strašně milé zvíře, chtělo svobodu, a ta ho stála život a neslavný konec.

Další kočku jsem si pořídil teprve jako ženatý, tak asi v padesátém osmém roce, když byly dcerky malé. Dorazil jsem tenkrát do vesničky nedaleko obce Jilovice, kde pobývala moje žena Heda s Petrou, Janou a čerstvým miminem, Štěpánkou. Martina ještě nebyla na světě. Obě starší děvčata „znárodnila“ jedno úplně malé

kotě z fary v obci Klášter nad Dědinou a po mém příjezdu jsme malého tvorečka museli ještě asi týden živit z flaštičky. Kočička se pak chovala trošku jako pes, protože byla vlastně vzata z rodného místa předčasně a tudíž měla daleko silnější tendenci přilnout k člověku takovým spíše víceméně psím způsobem. Od našich holek si nechala všechno líbit. Je zajímavé, že takhle se později projeví i někteří kocouři. Když jsme bydleli v Prosetíně, u Fučíků, a celá naše rodinka si vyšla na procházku, jeden z našich mourků nedokázal být sám. Vyrazil za námi v odstupě asi třiceti metrů a hlasitě bědoval jak stará bába, že se máme vrátit. Ve chvíli, kdy jsme se u lesa obrátili nazpět, pochopil, že je vše v pořádku. Okamžitě se obrátil a sprintoval nazpět. U vrátek na nás potom, už uklidněný, čekal. Přitom je to kočce normálně jedno, jestli někam jdete nebo ne, hlavně, že má ráno na misce svou dobrotu. Ale tohle byl kocour zvyklý na lidi takovým způsobem, že se choval takřka jako pes.

Naše rodina preferuje soužití s kočičími šelmičkami, ale z pedagogických důvodů jsem dopřál dceruškárně poznání dalších zvířat. Myslím, že je to výchovně strašně důležité. Dítě se od malička naučí dívat se na jiného tvora jako na někoho samostatného, který něco chce nebo nechce, který si něco přeje nebo nepřeje, kterému je dobře nebo špatně, a tak nějak toho druhého respektuje. Je to způsob, jak potom nažívat i s ostatními lidmi. Jeden čas nám proto doma poletoval malý netopýr. Krmil jsem ho v dlani, ve které se vždy položil na záda. Ten tvoreček má strašně zuby, i když mrňavé. Kousnout umí pořádně, takže jsem mu sousta raději házel do tlamičky pinzetou. Netopýrek nabízenou pochoutku chytil, ale hned nespokl. Sousto čumáčkem

hodil k sevřeným zadním nohám s blánami, ze kterých vznikl takový pytlík. Tím si třeba červa nadhodil zpátky a pak všechno teprve spolkl. Tuhle gymnastiku prováděl stále vleže.

Několik dní jsme měli v bytě i malou lišku. Dodnes mi žena vyčítá, že jsem k dětem nikdy nevstal, když v průběhu noci brečely. Ale když se rozplakala lištička, tak jsem ji šel chlácholit třikrát za noc. Celou jednu zimu u nás pobyl mlok. Nějak jsem však nedomyslel, že ho nemáme čím živit. Krájel jsem mu pak maso na kousky, ale on ho nežral, protože se nehýbalo. Tak jsem vymyslel důmyslný trik. Na konci nitě jsem udělal kličku a do ní budoucí kořist uvázal. Důmyslně jsem masíčko popotahoval a mlok se po potravě vrhl. Krátký čas s námi žila i lasička. Každý den musela dostat jednu bílou myš. Ale nedospělá šelmička ještě neuměla lovit. Nevěděla, jak si s myši poradit. Nechtěl jsem však její potravu zabíjet sám a rozhodl jsem se, že ten úkol svěřím kocourovi. Naplánoval jsem to tak, že myš hodím před něj a on ji zardousí. Během předváděčky kořisti mu myšku ukradnu, předložím ji lasičce a budu mít vystaráno. Jenomže kocour nevěděl, co s bílou myši, která se ho nebojí, neutíká před ním a klidánko si mu to šněruje přes packy jako malý kreslený hrdina filmových grotesek, Jerry. A tak si mourek s myškou jen pohrával tlapkou a „příprava“ potravu pro lasičku zůstala stejně na mně.

Citový vztah zvířete a člověka se během jejich soužití rozvíjí, to je nepochybné. Platí to i pro kočky. Na venkově se to asi příliš nesleduje, protože se tam kočičí spolubydlící spíše vyhánějí za zápraží. Chytají myši a lidé je pak nechtějí mít v místnosti. Zůstávají stále venku, mlíčky dostávají za dveře, takže se osobní pouto tak nevyvine. Jinak je vztah s kočkou

velmi zajímavý, mnohem pozoruhodnější nežli se psem, protože míca se dovede urazit takovým způsobem, že to trvá třeba tři dni, než se opět udobří, a to se ještě musíte velmi snažit. Kočka je přítulná, když chce, a naopak není přítulná, když nemá chuť se s vámi bavit. Člověk ji musí respektovat jako partnera, a vycítit jakožto myslící tvor její náladu. Kočka je v tomto smyslu zkrátka cílevědomý demokrat. Já pán, ty pán. Pes je typický poddaný. To je nevolník, který žije u feudála. Až když lidská bezohlednost překročí míru, tak i pes nás může napadnout. Ale po běžném nářezu od pána se za chvíli chová, jako by se nic nestalo. Páničkovi líže ruku, která ho udeřila. Je to nedůstojné chování, někdy až podlézavost.

Vztah ke zvířatům je sám o sobě problémem. My lidé už jsme tak ustrojeni, že do nich promítáme své vlastní dojmy, představy a tak dále. To se ovšem někdy také stává zdrojem velkého nedorozumění. Pravdou je, že každé zvíře chce něco určitého, ale my to nemusíme pochopit. Myslíme si potom, jakou lásku zvířeti projevujeme, a my ho vlastně otravujeme. Nebo naopak od nás zvíře něco očekává, a my toto očekávání nesplníme. Čili je dobře například vědět něco o psychologii koček, psů a tak dále, pokud s námi mají v domácnosti žít.

Na druhé straně si podle mne filosof Martin Buber trochu vymýšlel, když psal své úvahy o očích kočky. Je tam hodně exprese a fabulace, jakéhosi „strkání“ vlastních představ do chování zvířete. Pravdou je, že oči zvířete jen občas mají schopnost něco říkat, a většinou je to spíš zrcadlo, ve kterém vidí člověk sám sebe. Platí to i o takzvaných „smutných“ očích týraného koně, které jsou ve skutečnosti úplně stejné jako „veselé“ oči netýraného koně, který právě dostal

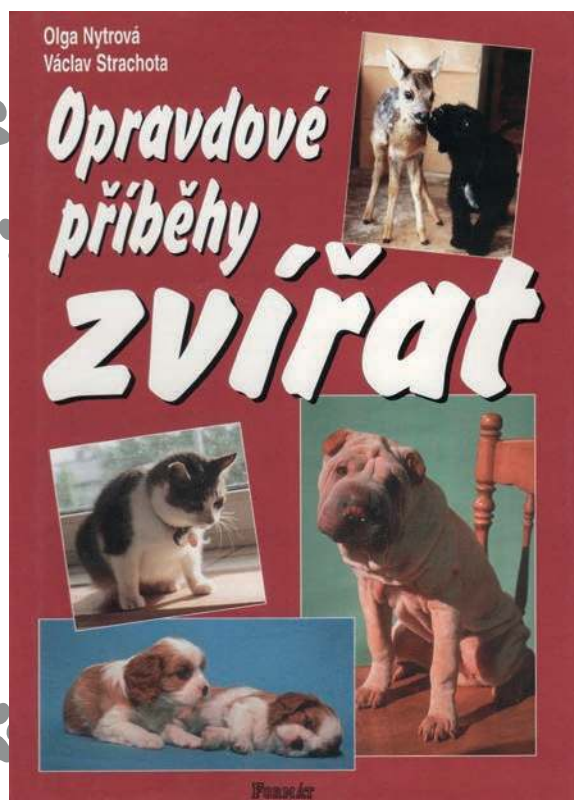
cukříček. Po mém soudu i u člověka je na očích moc málo vidět. Vždycky je k tomu zapotřebí kontextu celého obličejce, celé mimiky. Samotné oči neříkají téměř nic, s výjimkou stažení nebo rozšíření panenky. K ověření téhle skutečnosti stačí udělat experiment – zakrýt celý obličej, nechat jedno oko a odhadovat, co vyjadřuje.

My Evropané se vyvíjíme takovým divným způsobem, že od doby, co jsme začali bydlet v jeskyních, si pořád kolem sebe víc a víc vytváříme svět pouhých předmětů. Není v něm dost prostoru pro živé bytosti. Nejčastěji dopadají zejména děti, žijící ve městech. Myslím si, že je strašně důležité, dokonce jako součást výchovy, naučit je pravidelné péči o živé bytosti, třeba jen o rostliny. Ale i my dospělí bychom se neměli, pohle-

ni svou prací a denními starostmi, od světa našich živých spolubytostí vzdalovat.

Vzpomínám si v téhle souvislosti na našeho významného filosofa, Jana Patočku. Jednou jsem za ním přišel, to už se přestěhoval do malé místnosti, u Sokolů. A tam v proskleném výklenku nade dveřmi stálo v květináčích několik červeně kvetoucích anthurů. S láskou jsem se na ně podíval, nečekal jsem, že v jeho pracovně nějaké živé rostliny najdu a pochválil jsem je. A on se celý rozzářil a povídá mi: „*Já se vždycky ráno na ně podívám a mám takový dojem, že mi pokynou.*“

PhDr. Olga Nytrová
a Ing. Václav Strachota
(z knihy *Opravdové příběhy zvířat*,
Olga Nytrová a Václav Strachota,

Výlet do Země tisíců ostrovů a úsměvů

Cestovatelská přednáška paní Hanky Hosnedlové

Cestování po exotických vzdálených krajinách s batohem na zádech, bez podpory cestovní kanceláře a místní dopravou máme spojeno s představou mladých lidí, a spíše mužů. Paní Hanka Hosnedlová, jihočeská novinářka, spisovatelka, cestovatelka a trampka, ukázala, že takto mohou cestovat i „babičky“.

V úterý 29. září 2020 byla hostem Setkání 3. věku, dlouholetého, dříve pravidelného a od loňského jara, kvůli covidu-19, občasného pořadu, jejíž pořádají společně NO ČČSH v Karlíně, Městská část Prahy 8, Pražský klub spisovatelů při Obci spisovatelů a LDK Dialog na cestě. Paní Hanka nás pozvala na virtuální výlet do Indonésie, čtvrté nejlidnatější země světa, kam se vypravila před čtyřmi roky se svou společnicí paní Zdenou z Brna, kdy obě už byly v důchodovém věku.

A proč Země tisíců ostrovů? Indonésie se totiž rozkládá na 17508 ostrovech, z nich je sice asi polovina neobydlených, ale na těch dalších žije více než čtvrt miliardy lidí mnoha etnik, kteří hovoří asi 300 místními jazyky. Proto je zde jako úřední řeč

používána indonéština, což je vlastně umělý jazyk, a pak také angličtina. Nachází se tu nejvíce muslimských věřících na světě, ale najdeme tu i vlivy hinduistického, buddhistického, křesťanského i animistického náboženství,

což vše svědčí o bohaté a složité historii země.

Putování obou cestovatelek začalo na nejzaldnějším ostrově Indonésie souostroví, na Jávě, a to v hlavním městě celého státu, Jakarta, dříve v Batávii. Hned po přiletu se staly „milionářkami“, neboť kurs oficiální měny, jíž je indonéská rupie, se pohybuje v rozmezí 14 – 15 tisíc za dolar a za euro lze dostat ještě více.

Jakarta, devítimilionová megapole, je jako hodně měst v Asii městem protikladů. Na jedné straně je tu koloniální architektura, je možné tu vidět i prvky původního osídlení, naproti tomu se tu vypínají hypermoderní budovy, výstavné hotely, jsou zde moderní obchodní centra, muzea, galerie apod. Dopravu po městě zajišťují neuvěřitelně levné taxíky společnosti Uber a Crab. Velmi oblíbené je i motorkářské taxi Go Jack.

Díky známosti s Nicol, českou dívkou z Brna, která se provdala za Indonésana, svého kolegu ze studií a s nímž žila v Jakarta, a která je i pár dní provázela, se obě ženy mohly podívat i do několika běžných indonéských domácností, kde jim poskytli i ubytování. Odtud také pochází druhá část názvu pořadu, neboť jak nám vyprávěla Hanka Hosnedlová, Indonésané jsou milí, usměvaví a pohostinní lidé. Také vypadají velmi mladě. Často, přestože je jim už přes 30 a mají už více dětí, vyhlížejí jako šestnáctiletí studenti. Všeobecná vzdělanost je nízká, byť je v Indonésii povinná školní docházka, ale v některých oblastech to moc vážně neberou. Avšak na druhou stranu zde existují, hlavně ve městech, soukromé školy, stejně jako vysoké školy a univerzity.

Indonésané ale žijí hlavně na ulici, jako je tomu i v jiných asijských

zemích. Jsou zvyklí nakupovat zde i jídlo v různých stáncích či malých bistrech, které nazývají warungy, kde jsou občas hodně na štíru s hygienou. Jedná se o jídla hlavně smažená a často hodně ostrá (sampal), která jsou pro běžného Evropana téměř nepoživatelná. Jak nám paní Hanka líčila své pocity, když se odvážila ochutnat na ostrově Sulawesi jejich typické jídlo – ságo. Velkým zážitkem byly pro ni i její společníci během cesty návštěvy tržišť, kde hýřilo pestrými barvami různé exotické ovoce, zelenina a koření.

Začátek pobytu byl pro obě cestovatelky poněkud netypický, protože v té době se slavil v Indonésii ještě ramadán, muslimský svátek, kdy kromě jiného muslimové drží půst od východu do západu slunce a nic nejedí ani nepijí. A rodiny, ve kterých obě ženy přebývaly, byly muslimské. Pokud nebyly ubytovány v soukromí, spaly v hostelech, pro neznalé, v turistických ubytovnách, určených hlavně pro studenty a mladé batůžkáře, se stroze zařízenými místnostmi s mnoha lůžky a společným sociálním zařízením.

Na Jávě navštívily několik míst, kam se přesouvaly hlavně letecky. Z Malangu se vypravily k sopce Bromo v národním parku Bromo Tengger Semeru, vysoké 2329 m, která je dosud činná a tvoří imponantní panorama. Někteří lidé ji dokonce považují za nejhezčí sopku světa. Na její vrchol vede stezka, po níž chodí hinduističtí věřící, kteří házejí do jejího jícnu obětiny, neboť Bromo je pro ně posvátnou horou. A také turisté, kteří se kochají úchvatným rozhledem do širého kraje. Naše cestovatelky jej po fyzicky náročnějším výstupu obdivovaly též. Krátce předtím však zažily mnohem krásnější pohled, jak praví jedno arabské přísloví, a to z koňského

hřbetu, neboť cestu k úpatí vulkánu absolvovaly statečně koňmo. Věřím, že tento výlet musel být pro ně nevšední prožitek. Stejně jako návštěva dvou památek UNESCO – chrámových komplexů, které se nacházejí v okolí města Yogyakarta.

Prvním z nich je hinduistický Prambanan z 8. století, největší hinduistická památka v Indonésii a zároveň jedna z největších v celé jihovýchodní Asii. Byla částečně poničena zemětřesením, ale znovu se staví. Sestává z 224 svatyní. Druhý komplex Borobudur, z 9. století, je buddhistický, skládá se ze šesti čtvercových teras završených 3mi kulatými, je posetý 2 672 reliéfními panely a 504 sochami Buddha a hlavní stúpa je obklopena jeho 72 sochami. Tady také došlo na obdiv pouze zvenku, neboť vstupné do obou památek bylo vysoké: do každé 700 Kč za osobu. Ale i tak to jistě stálo za to, neboť i na přítomné publikum z promítaných fotografií dýchá genius loci.

Zklamáním pro dámy byla naopak například prohlídka královského paláce a přímo utrpením návštěva představení stínového divadla hraneho plochými loutkami z buvolí kůže. Několika hodinové představení, pro Evropany s nepochopitelným dějem, doprovázené hlasitou hudbou na gamelany (mísovité kovové nástroje) bylo nad jejich síly a odešly před jeho skončením.

Další zastávkou na jejich cestě byl ostrov Sulawesi, bývalý Celebes, který je přivítal nádhernou přírodou, šťavnatou zelení a spoustou barevných květů. Ale jinak je chudší než Jáva. Obyvatelstvo tu žije především na venkově. Pěstuje se tu rýže, která se sklízí 2 až 3× do roka, a např. hřebíček. Tady si cestovatelky pronajaly auto s místním velmi ochotným

řidičem. Kromě jiného chtěly najít a navštívit zapomenutý kmen Tanah-tua, který odmítá civilizační výhody, to se jim po dlouhém hledání nakonec podařilo, ale opět to bylo pro ně zklamání, neboť už se jednalo spíše o „divadlo“ pro turisty. Vzpomínají proto raději na krásy jezera Tempe a plovoucí domky místních rybářů či tajuplné menhiry v Bori, o kterých se neví, odkud se vzaly.

Do paměti se jim vryla určitě zajímavá, ale pro našince velmi drsná zkušenost, kdy byly pozvány na místní pohřeb v oblasti Toraja, kde se mísily křesťanské a animistické vlivy. Přímo před očima účastníků byli zabijeni buvoli a veprí, poté čtvrceni, na místě opékání nebo uvaření, a nakonec podávání četným hostům jako občerstvení. Jak jsou rozdílné pohřební rituály různých etnik, i jen na tomto ostrově, dosvědčují i dvě pohřebiště Lemo a Londo ve stejné oblasti, kde nachází loutky zpodobňující zemřelé a lebky a kosti uložené podél cest a v jeskyních.

Škoda jen, že krásnou přírodu a prostředí nejen na Sulawesi, hyzdil plastový odpad, neboť Indonésané jej nesbírají, netřídí, nemají spalovny nebo recyklační zařízení. A tak některé pláže jsou jím zaneřáděné, že se dá sotva projít.

Dalším dopravním prostředkem, který paní Hanka a Zdeňka užívaly, byla loď. Na ní vyrazily ze starého přístavu Labuan Bajo na ostrově Flores na čtyřdenní plavbu kolem ostrovů s několika zastávkami. Na Komodu, který je domovem varana komodského, neboli „komodského draka“, plnily „bobříka odvahy“. Vydat se na túru do národního parku, kde žijí tyto masožravé, poněkud přerostlé „ještěrky“, jež mohou dosáhnout délky kolem 3 metrů a váhy přes 150 kg a dokáží

vyvinout značnou rychlost při běhu, jen s průvodcem ozbrojeným pouze dřevěnou tyčí, k tomu je třeba nutné dávky odvahy. Prožitě napětí pak mohly uvolnit např. na ostrovech Mayo a Tonga, které jsou vhodné pro plavání a potápění. V džungli se tam nacházejí romantická zákoutí s vodopády, s tůňmi a jezírky, kde je opět možné plavání a odváží si mohou do některého jezírka skočit z vrcholu vodopádu. Ostrov Lombok je moc nezaujal, přestože se tam nachází na pohled velmi malebná a stále ještě činná sopka Rinjani vysoká 3726m, neboť byl příliš zaplaven turisty.

Poslední zastávkou byl návštěvnický velmi atraktivní ostrov Bali a jeho hlavní město Denpasar, v jehož okolí se nachází opět nádherná příroda, vodopád Tegenungan, v údolích staré chrámy a hrobky, dále pak opičí a vodní chrám. Obě ženy tu také navštívily opět kulturní předsta-

vení, tentokrát taneční divadlo, jež je známým balijským lákadlem. Pestře a nákladně oblečené tanečnice předváděly tradiční tance, a to zase za doprovodu ryčné hudby.

Pak už následovala opět Jakarta, která vypadala trochu jinak než při jejich příletu, neboť skončil ramadán a lidé si vynahrazovali měsíční půst hodováním a oslavami v ulicích a parcích, a odlet domů.

A snímky Jakarty také skončilo i naše virtuální putování po zajímavé exotické zemi. V následné besedě Hanka Hosnedlová odpovídala na zvědavé otázky publika, kterých bylo hodně, protože jsme všichni tušili, že toto bude na dlouhou dobu poslední setkání. A také, že pro mnohé lidi bude na delší čas tento způsob cestování jediným, jak navštívit vzdálené země.

Květoslava Salmonová
LDK Dialog na cestě

... Ach jo ...

Moji milí,

tak je po Vánocích a my jsme vstoupili do roku nového, plni naděje a s prosbou, aby byl lepší než ten uplynulý, aby nám vyrovnal křivdy roku starého. Prožili jsme Vánoce, ten nejkrásnější čas, čas zrození Spásy tím maličkým, křehkým novorozenátkem. Jeho úděl na tomto světě byl tak významný, ba jedinečný. Každé Vánoce připravujeme plni zodpovědnosti, lásky, ale často i reptání „zase Vánoce, kolik stresu, peněz i starostí to bude stát...“. Ale i ten největší rebel nakonec podlehne kouzlu a připraví své rodině Štědrý den podle starých zvyků. Vždy je mně líto, když slyším ty otrávené hlasy, které opovrhují těmi svatými dny. Vánoce jsme si prožili podle svých možností, i citu pro ty dny. Pro mne to začalo již adventem, který mne naplnil radostí, očekáváním a netrpělivostí, která stromeček nastrojila hned po Mikuláši. Svítí mne doposud večer stejně, jako hvězda na balkoně, aby si i ostatní uvědomili, že se děje co zvláštního. Já vím, že si v duchu říkáte: A co vir, na něj zapoměla? Ne, ten vstoupil bez pozvání do našich životů a nyní se ukázalo, jací ve skutečnosti jsme uvnitř svého JÁ. A pak nastane čas, kdy si povzdychneme...ach jo a postavíme se k tomu problému čelem i pokorou. Ouha, ta pokora! Kdyby jí bylo více, možná, že by nakažených bylo méně. Je to můj názor laika, třeba se mýlím. Ale pokora a poslušnost nám chybí a sebevědomí převyšuje. Pak se nedivme, jak to dopadá nyní. Když se vrátíme do historie, hodně vzdálené, co všechno jsme přežili! Mor, cholera, španělská chřipka, po válce obrna...samé nemoci, proti kterým nebylo léků. Odezněly, ano, byly zapláceny mnoha životy, ale asi

to takto řeší celosvětové problémy...a Bůh. V Bibli stojí, že budou dva ženci na poli. Jeden bude vzat, druhý zůstane. Všichni jsme ve vůli Boží, která takto jedná. My jsme sice svobodní v rozhodování, ale je nám předloženo řešení. Ukázalo se to například rebelii na Václavském náměstí, kdy houf křiklounů, samozřejmě bez roušek a rozestupu, pěkně natlačeni jeden na druhého volali po svobodě.

K čemu? svobodě onemocnění, nákaze. Vždyť tomu právě dali šanci. A to je jeden jediný z příkladů, které uvádím. A že jich je! A přitom stačí tak málo, toho, čeho je lehce schopno poslechnout, pokorit se a vzít rady, které budou prospěšné všem. Já vím, je to pokus – omyl, ale je zde snaha, jít kupředu. Každý máme na věci svůj názor, ale kdo jsem já, když si myslím, že můj názor je jediný správný? Znovu se obracím k citátu z Bible, kde stojí: „Kdo jsi, že soudíš, jsi snad víc než tvůj Pán?“... Ach jo...

Eva Ševčíková

Proč chci být členem ČČSH

V tomto i v následujících číslech časopisu Husita budeme přinášet osobní svědectví věřícího člověka, který se rozhodl vstoupit v současné době do ČČSH i s uvedením důvodů, proč se tak rozhodl.

Církev československá husitská a já

S Církví československou husitskou jsem se poprvé setkal při studiu. Jako konzervativní katolík jsem o ní věděl jen tolik, že vzniku zednářského Československa založeného na troskách katolické monarchie zneužila část církevně anathemovaným modernistických kněží a založila vlastní církev. Církev, o které prohlásil i nepřítel té pravé, římskokatolické církve, Masaryk, že vznikla jen proto, aby se mohli její kněží ženit...

Od studia misiologie jsem předpokládal, že budu vystaven indokrinaci heretických dogmat založených na podbizivostech novodobým sociálním konstruktům a pochybným sentimentům barbarského husitství a prvorepublikového vzepětí národnostního fanatismu. Byl jsem připraven na ideové střety a byl jsem rozhodnut, že školy raději zanechám, pokud bych byl postaven před volbu mezi svou vírou a úspěšným studiem.

Ale k žádnému střetu nedošlo! Vyučující teologických a biblických předmětů nejen že mé názory přijímali, ale v jejich formulování mě podporovali. Sociální předměty byly založeny na křesťanské etice vycházející z novodobé katolické sociální nauky. Ekumenismus byl vykládán s maximálním respektem a úctou a jeho vnímání bylo prosté od nálepek, deformací, herezí a vlastního vymezování. Právě to je naše Střední cesta. Společná cesta za Kristem, pokladnice, ze které lze čerpat zkušenosti a radost ze sdíleného lidství a vykoupění! A já jsem pochopil, že moji učitelé nejsou zatrpklí heretici ochotní páchat schizma pro možnost dosáhnout souhlasu s morálně pochybným přestoupením církevní poslušnosti, ale žijí živou vírou ve zmrtvýchvstalého Krista a ten je naplňuje životním štěstím. Že jejich myšlenkový svět není limitován detektory přestoupení dogmatických intervalů v polaritě správné x nesprávné,

ale vnímá svět v jeho pestrosti Božího stvoření s imperativem Kristovy lásky, a pak to začalo... stovky a stovky hodin studia, modliteb a výčitek svědomí, týdny a měsíce pochybností, zpovědí a odmítání vlastního rozumu, abych nakonec začal od začátku a v pokoře otevřel stokrát čtené Písmo, církevní otce, historii a vše uviděl novými očima. Netvrdím, že jsem pochopil víru, pochopil jsem totiž, že pochopení není podstatné! Podstatná je cesta ke Kristu a proces poznávání, protože jen v něm stojíme v úžasu před Boží majestátností. A toto zjištění mě naplnilo štěstím, které jsem ve své dosavadní náboženské zkušenosti nepoznal. Pramenilo totiž ze zkušenosti svobody, kterou dává pouze Kristus. Od toho okamžiku bylo o mé cestě do ČČSH rozhodnuto.

Dnes již vím, že to byla cesta „z podejha“ a že po ní kráčely generace bratří již od Milíče, až po účastníky smíchovského shromáždění Farského Klubu reformních kněží. Viděl jsem, že tito lidé přede mnou byli ochotni obětovat své postavení, svůj osobní i pracovní život, aby tehdejšímu člověku svobodně předali radostnou zvěst. Pochopil jsem, že je to cesta nesmírně bolestivá. Vnímám i riziko, jak snadné je z této cesty sejít, protože je to cesta, na kterou musí vyjít každý sám, nahý před Hospodinem, bez přímluvných modliteb zástupu kanonizovaných svatých, růženců, breviářů, zpovědí a dogmat a že pokušení skrýt svoje pochybnosti, svoji odpovědnost před Bohem, za všeobjímající autoritu církve, je tolik lákavé... A tak jsem se rozhodl, že se o zkušenosti z mojí cesty podělím. Vydám svědectví. Snad sdílení mé duchovní proměny pomůže těm, kteří by chtěli svobodnou cestu s Kristem v Církvi československé husitské opustit. Snad se mi podaří na několika tématech vysvětlit v čem vnímám výjimečnost naší církve. (fpa)

Vzpomínky malostranské (14) Nejen psi a kočky našeho dětství

Když jsme bydleli na Kampě u babičky a dědy, bylo nás doma hodně a mohli jsme si celý den hrát s dětmi z našeho i protějšího domu, v uzavřené zahradě (dnešní Nosticova). Děda měl doma ve veliké kleci kanárka Pepička, který uměl krásně zpívat, čímž skvěle doplňoval povykování nás tří dětí. Na začátku mých vzpomínek jsem zmínila další obyvatele zvířecí říše, sdílející s naší rodinou malostranské bydlení. Na půdě byla v posadě husa, kterou babička chodila krmit šiškami ze šrotu, aby husa měla veliká játra a hodně sádla. Protože to bylo krátce po válce, tak se každý snažil, jak mohl. Babička mi vyprávěla, jak ve válce dostali od tety králíka, ale protože ho nikdo nedokázal zabít, tak ho dali na půdu, kam nikdo nechodil, jen babička, když ho šla nakrmit. Byla to ale březí samice, takže králíci se tam velice rychle rozmnožili, dupali a lítali po celé půdě, ale přiběhli jen když přišla babička s krmením. Před cizími se schovali. Tátův bratr se jednou rozčílil, že není pro všechny dost masa, a přitom že je půda plná králíků. Rozhodl se k činu a šel na půdu ušáky pochyty. Vrátil se s nepořízenou, vyrazil tedy na lov s puškou. Ale ani ozbrojen nebyl úspěšný. Jak to nakonec s králíky dopadlo, nevím a nikdy jsem se to nedozvěděla. Jejich konec ale přeci jen tuším.

Moje sestra zase vzpomínala na slepici Pipinu, kterou jako malé kuřátko dostala od sušické babičky. I Pipina bydlela na půdě, ráno slétla do zahrady, celý den usilovně vybírala z trávy všechno, co tam podle ní nepatřilo a ona naopak měla ráda. Když děda ryl záhonky, tak za ním trpělivě

chodila a vybírala si žízaly. Poté, co se dostatečně nasýtla, vyskákala po schodech do prvního patra, kde se mohutným kdákáním domáhala otevření dveří, aby mohla pokračovat na půdu. Z vděčnosti za hody, které u nás měla, snesla každý den jedno vajíčko. A to nebylo málo, vajíčka byla totiž ve válce na příděl. Závist vykonala své. Nepřející soused pílil naši Pipiny nepřenesl přes své závistivé srdce a jednoho dne ji našla babička pod těžkým litinovým pekáčem s rozbitou hlavou.

Ale špatně to dopadlo i s jezevčicí Culinkou, kterou děda miloval, byla poslušná a dědovi naprosto oddaná. Když ji někde tzv. odložil, aby na něj počkala, nikdo jiný ji za nic a ničím z místa neodlákal. Bohužel zemřela tragicky v květnových dnech 1945. Je pochována v rohu zahrady u Čertovky. Moje děti, když byly malé, a s mojí babičkou jsme jim o věrné Culince vyprávěly, ji chtěly mermomocí vykopat.

Po čase jsme se přestěhovali z Kamy do Sněmovní ulice k tetě Evě a jejímu tatínkovi prof. Josefu Fantovi.

Tak jako všechny děti, tak i my jsme toužily po pejskovi, ale to táta nechtěl dovolit. Dopadalo to tak, že jsme se mazlily s každou kočkou nebo psem, který se nám připlétl do cesty, byť by byl toulavý. O vzteklině či jiných nemocech jsme neměly my děti ani zdání a myslím, že by nás neodradilo, ani kdybychom měly. Teta Eva měla velikého chundelatého černého kocoura, který běhal suverénně po domě jako by mu patřil,

a tím se nám postaral o velikou radost. Jednou byl nemocný, musel dostávat medicínu v kapkách, s čímž si teta nevěděla rady, a tak tím úkolem za asistence nás tří dětí vyznamenala naši mámu. Ta se jako krotitelka chopila kocoura a odporné kapky (podle kocourova mínění) mu srdnatě nalila do nic netušící tlamy. Kocour se vymrštil rychlostí blesku, mámě prokousl prsty i s nehty, stačil jí podrápat v obličejí a naježený a prskající se několika mohutnými skoky vyřítit z otevřeného okna z naší předsíně, která byla na štěstí v přízemí. Všichni jsme byli přesvědčeni, že kocoura už nikdy neuvidíme. Vrátil se po několika dnech špinavý, zplihlý, ale hrdý a naši mámu už navždy ignoroval, po domě přestal běhat a my se setrou jsme se ho začaly trochu bát.

Přesto nám moc chyběl, takže když nám šťastná náhoda přivedla na náš plácek před dům malé černé mňoukající kotě, byly jsme přesvědčeny, že umírá hladu a že mu musíme zachránit život. Máma ani neprotestovala, kocourka jsme nakrmily a byly jsme šťastny. Kocour určitě také, a tak nám svoji vděčnost začal předvádět v praxi. K naší velké radosti začal šplhat po záclonách, skákat z křesla na křeslo a honit se s námi za mohutného pokřiku po celém bytě. Když vběhl do kuchyně, kde máma krájela maso, jediným skokem byl na stole, kus masa uloupil a šťastně s ním prchal do pokoje pod gauč, kam se nasoukal do uzoučkého prostoru a maso bleskurychle spořádal. Rozhodl se, spokojen se svým výkonem, doběhnout si pro přidavek. Nebojácně se vplížil do kuchyně a když drze skočil na stůl, chytila ho máma hmatem zkušeného lovce a zavřela do tak zvaného „kamrlíku“. To byl v kuchyni malý kumbálek bez oken, přesně stejný, jako byl ve filmu

„Kulový blesk“, ve kterém byla zavřena Máňa. Dveře nešly pořádně zavřít, kotě chtělo ven, skákalo tam po policích, co mohlo, to shodilo a navždy už zůstaly na zdi hluboké drápance, jak se domáhalo svobody. No a když už bylo maso zpracováno a tím ukončeno kotěti vězení, zjistili jsme, že za ponížení a naši nepřejícnost se nám pomstilo tak, jak to jen kočky dovedou, když hltají a přejejí se. Pokoj byl přesycen zápachem, takže jsme vůbec netušili, odkud se line. Maminka to vypátrala, a to co našla pod těžkým gaučem definitivně rozhodlo o dalším setrvání kotěte v naší rodině.

Tím na čas skončila naše snaha vlastnit zvířátko. Táta se ale rozhodl naše touhy uspokojit tím, že nám pořídil rybičky. Líbily se nám chvíli, ale ryba, byť by byla sebehezčí, je jen ryba, pohladit nelze, o pomazlení nemluvě. Jediný bratr se o ně staral, ovšem když tu péči s krmením jednou víc, než přehnal, rybičky péči nevydržely, a tak skončila i naše akvaristická krátká éra.

Touha po pejskovi byla natolik silná, že jsme k sobě zřejmě všechny opustěné a zatoulané pejsky přitahovali. Jednoho dne se u nás před domem objevilo nádherné štěně vlčáka. Věděli jsme, že je opuštěné a že hledá někoho, kdo by ho měl rád. A to jsme byli samozřejmě my, sestra, brácha a já. Bylo to hravé, chundelaté štěně, udržované, mazlivé a čistotné. Byli jsme na vrcholu blaha, protože naši nám dovolili, abychom si ho nechali. Dali jsme mu hned jméno Rita, podle psa z hájovny ve Velharticích, kterého jsme milovali. Protože psa žádné z dětí na plácku nemělo, trávili jsme tam s ní většinu dne a Rita byla zahrnovaná láskou všech dětí ze sousedství. To štěstí trvalo pouhý týden, po kterém, kde se vzala, tu se vzala

paní a s výkřikem i pláčem se k nám vrhla. Štěně se jí před týdnem ztratilo, když na Valdštejském náměstí vystupovala z auta. S pláčem nám děkovala a my jsme se s pláčem s Ritou loučili.

Plácek osiřel, jediný pes, který mezi nás zavítal byl Áron, zlatá kolie paní Winklerové, který se chodil sám proběhnout, očuchal všechny tři akáty, nechal se podrábat na hlavě a zase šel domů. Po čase začal kašlat a nosit na krku šátek, až jsme se jednoho dne dozvěděli, že je v psím nebi. Když jsme žadonili, že bychom chtěli vlastního psa, tak nám táta řekl, že musíme počkat, až budeme starší, pak že si o tom promluvíme, zatím, že to nepřipadá v úvahu. Ale na to jsme si museli ještě hodně dlouho počkat.

Nepřehlédnutelní byli na Malé Straně koně. Pivovarští koně byli těžcí, robustní a tahali vozy plné dřevěných sudů s pivem do hospod. Na Valdštejském náměstí sudy svázeli nákladním výtahem někam do sklepa, na Dražického náměstí je nejdříve z vozu shodili na těžkou, pružnou podložku na zem, a pak je po dřevěných šínách skutáleli k Dundrům (dnes U tří pštrosů) do sklepa. Před každou hospodou to bylo jinak, koně trpělivě stáli, žrali seno, které měli v jakýchsi pytlích pod krkem a čekali na povel k odjezdu.

Lehčí byli koně poštovní. Zpravidla jeden kůň, někdy dva, byli zapřaženi do modrého uzavřeného hranatého vozu s loukoťovými koly, v kterém se vozily balíky. Na kozlíku seděl pošťák s typickou kšiltovkou a bičem. Bič byl dlouhý tak, aby dosáhl nejen na koně, ale především dozadu na eventuální černé pasažéry. To byli většinou malostranští kluci, kteří si v nestřeženém okamžiku naskočili s pocitem hrdinů vzadu na stupačku, kde se uvelebili.

Další koně byli koně uhlířští. Ti byli trochu lehčí než ti pivovarští. V té době se ve většině domácností na Malé Straně topilo v kamnech uhlím, takže uhlíři pravidelně rozváželi uhlí i dříví a do všech sklepů je roznášeli v plechových putnách.

Nejkrásnější koně byli koně jezdeckí. Štíhlí, lesklí, vznešení, prostě nádherní. Na ty jsme se s nadšením chodili dívat do Nosticovy jízdárny, kde jsme seděli tiše v pilinách při jízdě i drezúře koní a ani nedutali. Dnes je z jízdárny tělocvična.

Nesmím zapomenout na ryby. Těch byla Čertovka plná. Byli zde i sumci, které ti šťastní, kteří měli okna nad Čertovkou, chytali prý ve válce i z okna. Mám spolužáka rybáře, který dodnes vzpomíná, jak zde velice často chytal ryby i do ruky. Ledňáček, který v mém dětství hnízdil u Čertovky, se po letech zase objevil a z toho máme velikou radost. Dodnes jsou na Čertovce i Vltavě divoké kachny, které byly i ve Valdštejské zahradě. Ovšem zajímavé bylo, že jeden párek divokých kachen pravidelně v době páření přiletěl k nám na plácek ve Sněmovní, kde trávil několik láskyplných dnů bez ohledu na auta, která kolem občas projela a poté zase odletl do Valdštejské zahrady.

Jenom labuť, ta ošklivá káčaťka, kterých je dnes plná Vltava, ty v mém dětství na Vltavě nikdy nebyly. Jak ubíhá čas, řada věcí se změnila, koně už na Malé Straně dávno nejsou, jen občas vidíme na koních hlídkovat městskou policii na Kampě. A psů, tak těch běhá v parku na Kampě včetně našeho, několiknásobně víc než dětí, které už samy ven vůbec nechodí, protože jsou doma s počítači.

Ing. Marijana Matoušková

BÁSNĚ DO DOBY COVIDOVÉ

POKÁNÍ

Bohumil Ždichynec

Ulice nákazou ztichly.
Nikdo v nich nemluví,
jen beton a kámen.
Šedá je tady nudná,
bílá zvětšila prostor,
černá co už jednou
byla zjevena,
musí se znovu spatřit.

Vsadíte se o roušku?
Máte toho v srdci víc,
než myslíte.

ANONYMNÍ MUŽ

Bohumil Ždichynec

Když se vrátil tam, kde žil,
promítl se mu bizarní vjem.
Dům dětství, holý a prázdný,
jako by ho už nemiloval.
Zapomněl, co znají kameny,
zvířata i rostliny.

Šum listů ve větru, bzukot hmyzu,
ptačí hlasy za úsvitu.
Barevný sen s vůní jasmínu
zdráhal se čelit rozpadu.

EFEKT MOTÝLÍCH KŘÍDEL

Bohumil Ždichynec

Soumračný motýl
usedl na bílý květ.
Je stálost i touha,
skrytý svár barev.
S vůní dotýkané krásy
se do mysli vkrádá

chaos marnosti.
Pro trávu
pod mýma nohama
vzdálený dotyk.
Nebe tuší – aha proměna,
bude to očima
obrácení sebe sama.

ŽIVOT DANÝ V MEZIČASE

Bohumil Ždichynec

Odbily římské zvony, v zrcadle
tváře odvrácené od světla,
rezonující květy spící země.
Chvilě ticha uchopila čas,
aby ho Bůh mohl rozdat všem.
S Gloria se zvony vrací z Říma
a zvoní: „Byl jsem tam!
Byl jsem tam!“

Dvířky tábořského babyboxu
na Bílou sobotu 11. dubna 2020
zjevil se světu novorozencec.
Byl nahý, zabalený v bílé dece,
mezi nožičkami měl ručník,
pupečník zaschlý.
Oči zavěšené do tmy
otevřely nový den.

INTUICE

Bohumil Ždichynec

Deroucí vzdech,
zadržlý v hrdle.
Mutace hlásek,
co chtějí ven.
Hlas, světlo v tmě
ponorné řeky Léthe,
v jejímž toku
čas znehybněl.

Tvořivá láska
se smyslem pro detail.
To ticho v nás.

Olga Nytrová – poezie

JEŽEK NA MÉM PSACÍM STOLE

Na mého ježka svítí
eóny věků
ale on je spokojen
na mém psacím stole
černé bakelitové oči se dívají
zdá se připraven
ostnáč je ve střehu

Hračka na setrvačnick
zobrazuje mé dětství
vůni rodiny
vztahů pomoci i ubližování
přilivů a odlivů nedorozumění

Maminka mi ho přinesla
nedlouho před smrtí
cítila že ta hračka patří ke mně
nese v sobě symboliku mé cesty

/Na zápraží duše (básnická sbírka) /spoluau-
tor Michael Štojdl/, Pražská diecéze Církve
československé husitské ve spolupráci s NO
ČČSH v Praze 1 – Staré Město, Praha, 2014, ISBN
978-80-7000-100-4/

PODZIMNÍ ŽOFÍN

věnováno Marii Kunešové

Stromy jsou nasvícené
podvečerními paprsky
Vltava si hraje s pablesky na vlnách
Čokoládový dezert s karamellem
laté a cappuccino
Vlídny rozhovor dvou zralých žen
vzpomínky na dětství a mládí
uvažují o návaznosti na předky
svěřují se s mezigeneračním dialogem
Duše přivolává zvláštní představy
tříbí vlny vzpomínek
které se vynořují
inspiruje fantazii

Jsmo eticky slepí
Etická slepota hluchota
jako podivná příchut' doby
nás vlezle provází
Jak snadno skočíme na vějíčku
ukolébání pocitem
zdánlivých dobrých skutků

Tíha rozhodnutí

Co se pamatuji, jsem spíše nerozhodná. Ne že bych pomalu přemýšlela a rozvažovala. Naopak! Jen si to představte: Hbitá mysl vypracuje velké množství variant. A bujná fantazie si je přehrává na mnoho různých způsobů, dokud nejsem zcela uondána. To vše doplněno mou přehnanou odpovědností. „Neblázni!“ uklidňuji se. Copak jsem odpovědná za to, že maminka bude mít stále dobrou náladu? Musí všem chutnat, co uvařím? Také ne všechno, co je dobré pro mě „nejbližší bližní“, je dobré i pro mě. Všem vyhovět prostě nemůžu.

A další a další možnosti se vynořují. Teprve když jsem už úplně vyřízená, řeknu: „Milý pane Bože, teď už opravdu nevím, co si s tím vším počít. Už je mi skoro jedno, co udělám.

Hlavně ať se to líbí Tobě!“ Pak se vše projasní a prostě udělám, co je třeba.

Vyřešené věci nakonec pouštím z hlavy, ale ty „orgie nerozhodnosti“

mě stojí dost sil. A to si stále připomínám oblíbené přísloví mé babičky: „Není na světě člověk ten, aby se zalíbil lidem všem!“ V románě „Pohorská vesnice“ od Boženy Němcové mě už ve škole nejvíc zaujala postava vesnické báby. „Bába byla ve vsi první autoritou, ona byla rádkyní, důvěrníci; byla lékařem a v rodinných záležitostech mnohdy místo soudce zastávala. Bez báby nejenže se křtiny neskončily, ale ani svatby, a nikdo neskonal, aby bába při něm byla nestála. Bábino slovo platilo jako zákon. Jakkoli se zdála být mrzutá a bručivá, nemohlo přece být dobrosrdečnější osoby a při chorých trpělivější, a všechny děti měly ji rády. Bába měla již šedesáte let, byla prostřední výšky, silného těla. Navzdor vráskám v tváři a šedivým vlasům bylo černé oko bystré, jako nějaké mladice.“

Byla však pokorná a zbožná a uvědomovala si, komu vděčí za dar léčitelství. Říkávala:

„Já bába po Bohu
pomohu, co mohu,
ha to, co nemohu,
zanechám Bohu,“

V knize „Neboj se vrátit domů“ se Aleš Palán ptá MUDr. Marie Svatošové, zakladatelky českého hospicového hnutí: „A neničí tě tohle napětí?“ Marie odpovídá: „Že by mi to bylo lhostejné, říci nemůžu, ale řeším to modlitbou a pouštím z hlavy. Vím, komu jsem uvěřila, a to mi ke štěstí stačí.“

Nese na svých bedrech velkou odpovědnost, musí činit závažná rozhodnutí, a přece k tomu dokáže přistupovat s důvěrou v Boží prozřetelnost. Také bych to chtěla umět. Pracuji na tom, ale někdy je to dřina.

Jen On, v jehož rukou se sbíhají ohniska našich životů, zná všechna řešení a ví, co je pro nás nejlepší. Jemu můžeme bez obav svěřit své dílo, své obavy o jeho osud a soustředit se na činnost samotnou. A tak, zatímco jsem ponořena v přítomnosti, obzor se přibližuje. Jsme poutníci povolání k neustálé přeměně, jak jsem napsala v jedné ze svých básní:

Všichni jsme mladí jenom chvíli
Prohlédneš sotva
a už hvězda padá

Však jsi to stále ty – jen naslouchej
a duše tvá je stále mladá

Můžeš ji sytit vzpomínkami...

Ach, neotvírej staré rány

Poutníkům otevři srdce dokořán

Kráčejí všichni k témuž cíli

jen pro tu CESTU jsme se narodili

A i když výsledkem našeho snažení není vždy to, co jsme si představovali, přece je to v pořádku. Nic se neděje náhodou. Ostatně už sv. Pavel poukazuje na to, že nyní „je naše poznání jen částečné“ (1. Korintským 13:9).

Na webu Slovo pro každý den je to docela pěkně vysvětleno: „Jsi zmatený z toho, co se kolem tebe děje? Jedním z důvodů je to, že využíváme pouhých deset procent svého duševního potenciálu. Až se dostaneme do nebe, Bůh nám to možná všechno vysvětlí – anebo také ne.“

Do té doby mu důvěřuj a raduj se. Bůh má v rukou celý svět, včetně tebe!“

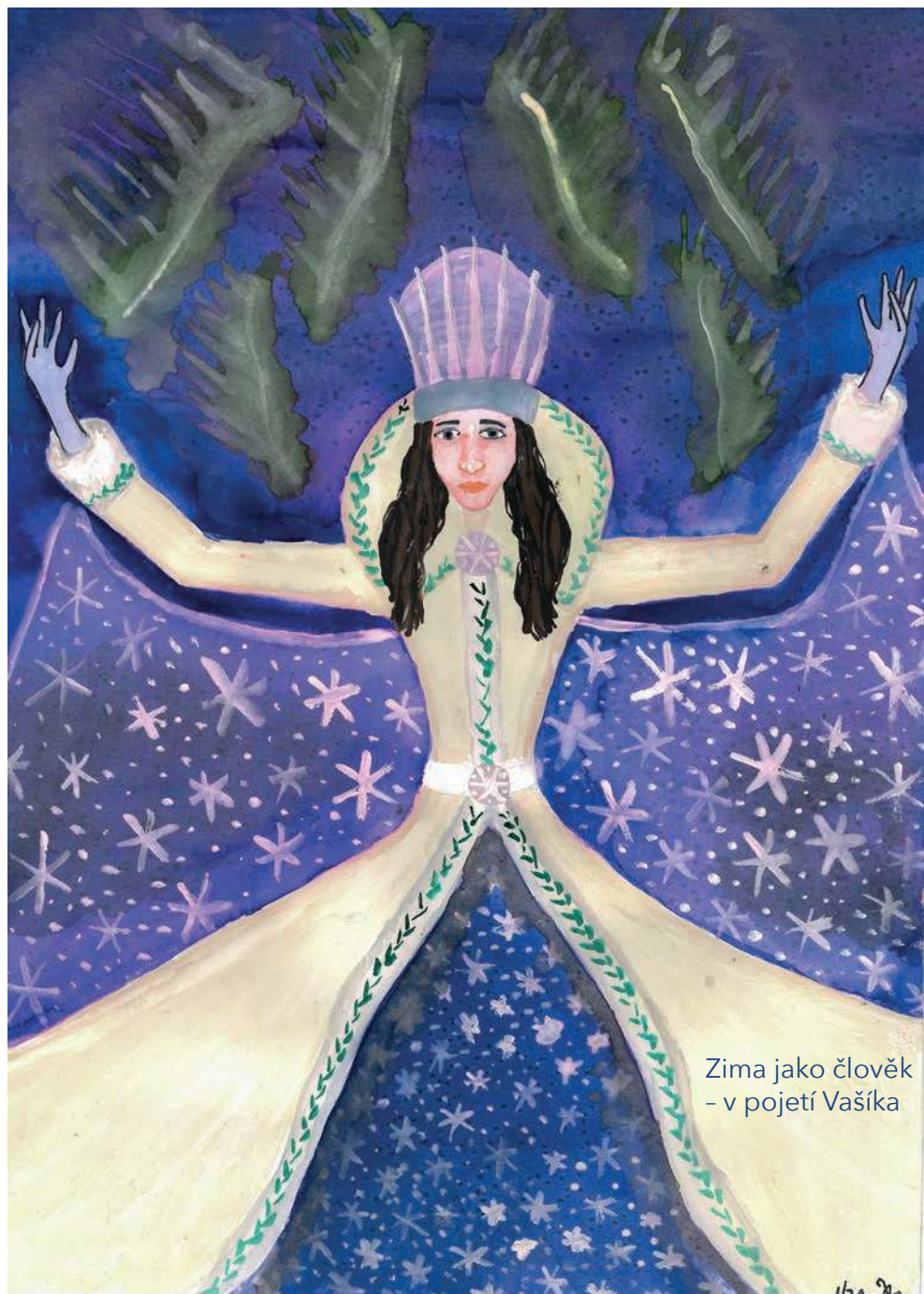
RNDr. M. Hlasivcová
Dialog na cestě

HUSITSKÉ KNIHKUPECTVÍ

Blahoslav

monografie poezie praktická teologie
liturgické potřeby hostie
studijní literatura

www.eblahoslav.cz

Zima jako člověk
- v pojetí Vašíka